

CARLOS PÉREZ DE ROZAS / EFE

Amor i sang a la Barcelona d'avui

JOAQUIM ARMENGOL

Durant decenniis va ser un dels novel·listes més populars i llegits de Catalunya. És un mèrit indiscutible per a un escriptor dedicat íntegrament –i durant 40 anys– a la literatura. Però no és l'únic mèrit, en té molts altres, com la colossal capacitat de treball, la irrenunciable consciència de país i d'home lliure, malgrat la censura i les prohibicions franquistes, i la valentia de voler fer una obra sempre al servei de la llengua i de la llibertat del poble català. Manuel de Pedrolo (1918-1990) és, segurament, un dels autors més in-

còmodes i prolífics de les lletres catalanes. En total va escriure 76 novel·les, 16 llibres de contes, set volums d'articles a la premsa, 16 peces de teatre, cinc reculls de poesia, dos estudis literaris. També va signar 47 traduccions. I tot aquest corpus ingent i desigual sovint queda eclipsat per l'èxit d'una sola novel·la, *Mecanoscrit del segon origen*, que no li fa justícia.

Pedrolo, com molts altres autors, somiava una Catalunya independent, però aquesta revolució vital havia de passar, necessàriament, pels joves. Ells l'havien de fer, a través de les idees i la lluita política, i revertir l'*statu quo* polític per retor-

M'ENTERRO EN ELS FONAMENTS
MANUEL DE PEDROLO
SENYORA LLIBRES
282 PÀG. / 19 €

nar la llibertat al poble. Calia la protesta organitzada, l'acció, i el mateix en l'àmbit intern familiar, calia trencar amb aquells pares que consentien el règim en nom d'una pau i tranquil·litat imposades. *M'enterro en els fonaments* (1962) és una novel·la política, de fort calatge ètic i moral, que obliga el lector a posicionar-se davant el cisma de licitar l'ús de la violència i el de cometre, fins i tot, un crim en la lluita per l'anhelada llibertat; l'altra opció és assumir la repressió com a normalitat. Tenim, per tant, dues veus, dos protagonistes enfrontats que ens interpel·len en primera persona. L'un és pare de família, metge de professió,

diguem-ne un home de bons costums, amb una hipocresia normalitzada, i que sembla sentir-se la mar de bé vivint en un país ocupat, sota una dictadura. I el fill d'aquest és un jove estudiant rebel de 19 anys, prou imprudent, emprenyat i decebut per intentar alliberar el seu país a través d'un sacrifici idealista, l'amor i la violència. La rebel·lió del jovent contra l'ordre establert.

Pedrolo sabia, sens dubte, armar una bona novel·la, i *M'enterro en els fonaments* és un model magnífic de novel·la negra i literatura social existencialista. La política, la moral, l'amor, la violència, el sexe... són temes que anuncien el trencament generacional de la dècada dels 60. Pedrolo era un bon observador i retrata molt bé aquells moviments ideològics europeus que acabarien esclatant amb el Maig del 68 a París. La novel·la demostra que res ha canviat gaire pel que fa a Espanya i, per tant, apel·la a la consciència del lector i al moment terrible que viu Catalunya, però també és un exemple perfecte del que pretenia l'escriptor, deixar testimoni del seu temps a través de la literatura. Sembla mentida que Pedrolo, que hauria de ser un símbol nacional contra la repressió de l'estat espanyol del moment, perseguit de forma implacable per culpa de les seves idees, la llengua i la cultura que representa, caigués en l'oblit i fos menystingut durant tants anys. En tot cas, i malgrat la classe política, l'Any Pedrolo ens va dur diverses reedicions de la seva obra, però també el llibre de la periodista Bel Zaballa *Manuel de Pedrolo. La llibertat insubornable*, un estudi divulgatiu que ens narra la trajectòria vital, literària i política de l'escriptor. S'han tornat a posar en circulació més títols de l'autor, però qui vulgui tenir una visió profunda i completa del Pedrolo escriptor ha de llegir l'assaig de Jordi Arbonès *Pedrolo contra els límits*. Acabo amb una cita adoctrinadora de Pedrolo que subscriveix: "Per l'únic que val la pena lluitar és per les utopies".

Una passejada extraordinària per l'obra de Lull

VALENTÍ GÓMEZ OLIVER

Fa un parell d'anys, de l'historiador gallec Fernando Domínguez Reboiras ja vam publicar una crítica sobre la biografia de Ramon Llull, que vam definir com a "rigorosa, amena i excepcional". El títol era *Ramon Llull. El mejor libro del mundo* (Arpa). Ara, a l'editorial Sínderesis, en la seva col·lecció de l'Institut de Estudios Hispánicos en la Modernidad, que té "Llull i el lul·lisme com a línies primordials de recerca", apareix una nova obra seva, realment extraordinària: *Soy de libros trovador*.

És un catàleg complet i una guia fascinant sobre les 280 obres del gran pensador i filòsof medieval (de les quals se'n conserven més de 250). Permetrà al lector interessat trobar "la informació contextual dels escrits lul·lians" i poder comprendre l'argument, el sentit, la si-

tuació, les intencions prèvies i el valor "objectiu" de cadascuna de les obres. El lector podrà llegir tot seguit les obres que hagin desvetllat el seu interès.

A banda d'una "mena de pròleg" que inaugura el llibre, l'autor ens proporciona una "introducció" molt funcional en què ens parla del caràcter singular dels escrits de Llull; de les llengües en què va escriure: català, àrab i especialment llatí (i de la gran complexitat i complicació de la transmissió bilingüe o trilingüe de la seva obra); de la gran tradició manuscrita del seu llegat (i de les biblioteques on es conserven les col·leccions més completes: Palma, el Vaticà, Munic, París i Milà) i de la catalogació de les obres i la metodologia, que trobarem als apèndixs.

Ve a continuació el cor d'aquest singular i fabulós "catàleg comentat" d'obres de Llull. Són gairebé 300 pàgines en què l'autor ens ex-

SOY DE LIBROS TROVADOR
FERNANDO DOMÍNGUEZ REBOIRAS
EDITORIAL SINDÉRESIS
300 PÀG. / 15 €

plica, de vegades sintèticament, de vegades com una crítica descriptiva, com un petit assaig o una novel·la breu, les obres del genial autor mallorquí –vegeu la descripció que fa del *Fèlix o Llibre de meravelles*, i comprovareu com l'art de l'hermenèutica es pot sintetitzar en poques pàgines i alhora es pot donar una gran quantitat d'informació–. Ens assabentem, així, de la manca de cites bíbliques i d'altres autors, en bona part a causa de la poca formació teològica universitària (tampoc monàstica o conventual). També de la necessitat d'una ciència universal que ell basa en la metodologia pròpia de l'*Ars Magna*.

De cara a fer més comprensible l'obra tan difícil d'aquest original autor i, alhora,

engrescar-lo a llegir-la, Domínguez Reboiras rebla el treball amb un petit resum, un epíleg que descriu com a "assaig de síntesi". Ens parla de la dificultat d'accés a la seva obra i de la recerca d'un Déu comú per a totes les creences; de la importància de la contemplació: ascens i descens en un món interior; de la missió: viure en un món il·luminat, proper, bell i solidari; del món com un escaquer: la Taula general i la dimensió (infinita?) de l'*Ars Magna*; el món (com un paradís cristià) és un i diferent. Diu Llull que "si no entenem no podem creure", car no contraposa la fe i la raó, perquè per a ell "l'únic criteri de veritat és la raó" i és per això que ens dirà que "la ciència es fa entenent, no pas creient".

WIKIPEDIA